

Základní kurikulární dokumenty

(seminář 15. 10. 2012)

Harmonogram

- 1) Test (10 min.)
- 2) Prezentace seminárního úkolu (15 min.)
- 3) Základní kurikulární dokumenty: diskuse (15 min.)
- 4) Příprava na příští seminář (5 min.)

Test (10 min.)

- 1) Popište systém tvorby kurikulárních dokumentů aktuálně platný v České republice.
- 2) Zhodnoťte Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV) jako celek. V čem spatřujete jeho hlavní pozitiva a negativa?
- 3) Zhodnoťte vzdělávací obsah vybraného vyučovacího předmětu (libovolný obor Vaší aprobace) v RVP ZV. V čem spatřujete jeho hlavní pozitiva a negativa?

Prezentace seminárního úkolu (15 min.)

Prostudujte si, prosím, text (texty) a připravte si reakci na mé 4 níže uvedené otázky/instrukce.

- 1) Proč jsem podle vašeho názoru tento text použil, resp. co tím sleduji?
- 2) Stručně převyprávějte ostatním studujícím text tak, aby si z něj něco odnesli = aby jim k něčemu byl.
- 3) Podtrhněte v textu (textech) jednu myšlenku, která Vás nejvíce pozitivně oslovila. Zdůvodněte, proč.
- 4) Podtrhněte v textu (textech) jednu myšlenku, která Vám radost neudělala. Zdůvodněte, proč.

- Skalková, J. (2005). Rámcové vzdělávací programy – dlouhodobý úkol. *Pedagogika*, 55(1), 4-25.
- Průcha, J. (2005). Rámcové vzdělávací programy: problém vymezování "kompetencí žáků". *Pedagogika*, 55(1), 26-36.

Základní kurikulární dokumenty: diskuse (15 min.)

- 1) Diskuse o kladech a záporech RVP ZV
- 2) Janík, T., Maňák, J., Knecht, P., & Němec, J. (2010). Proměny kurikula současné české školy: vize a realita. *Orbis scholae*, 4(3), 9–35.
- 3) Janík, T., Knecht, P., Najvar, P., Píšová, M., & Slavík, J. (2011). Kurikulární reforma na gymnáziích: výzkumná zjištění a doporučení. *Pedagogická orientace*, 21(4), 375–415.

RVP ZV: vize a realita (Janík et al., 2010)

VIZE (DEFINOVANÉ KURIKULÁRNÍ POLITIKOU)	REALITA (OVĚŘENÁ VÝZKUMEM)
Decentralizace řízení školství a tvorby kurikula (autonomie škol, tvorba ŠVP)	<ul style="list-style-type: none">• Prostor pro profilaci a autonomii škol byl dostatečný již před spuštěním reformy.• Učitelé většinou nechtějí převzít zodpovědnost za tvorbu kurikula.• Tvorba ŠVP proběhla pouze formálně.
Nové pojetí cílů školního vzdělávání (klíčové kompetence, inkluze, osobnostní a sociální výchova)	<ul style="list-style-type: none">• Problematičnost a bezbřehost definování, hodnocení a rozvíjení klíčových kompetencí.• Idea inkluze a problematika vzdělanostních nerovností polarizuje.• Na osobnostní a sociální výchovu se nadále zapomíná.
Nové pojetí obsahů školního vzdělávání (překonání encyklopedického pojetí vzdělávání, obohacení o nové obsahy, průřezová témata)	<ul style="list-style-type: none">• Kritika ze strany mateřských disciplín i pedagogiky.• Začleňování vzdělávacích obsahů do kurikula, které negarantuje žádný vědní obor.• Struktura učiva se zásadním způsobem nezměnila.

Problémové okruhy reformy (Janík et al., 2011)

- (1) Chybí (sdílené) porozumění vůdčím idejím a pojmům reformy
- (2) Diskuse o reformě: aktéři reformy a jejich hlasy a ne-hlasy
- (3) Problém jazyka – problém po-rozumění
- (4) Nejasnosti v tom, o reformu čeho se jedná
- (5) Když se zaváděné má stát zavedeným: implementace reformy jako problém koordinace
- (6) Podmínky, v jakých se implementuje
- (7) Rozporuplné vnímání a přijímání kurikulární reformy učiteli
- (8) Dvoustupňové kurikulum: RVP a tvorba ŠVP jako klíčový prvek reformy
- (9) Vstupování učitelů do role tvůrců kurikula: rozpaky a zdrženlivost
- (10) Realizace kurikula: formalizmus reformy, nebo cesta k nové kultuře vyučování a učení

Co si z toho všeho odnést?

- Implementace reforem kurikula je složitý proces.
- Kurikulum i škola jsou neustále v proměnách.
- Na konci vašeho studia může být vzdělávací i kurikulární politika naprosto odlišná.
- Státní kurikulární dokumenty, ať už jsou jakékoliv, by měly být pro učitele závazné.
- Zároveň je ale třeba přistupovat k nim kriticky = dobře připravený učitel by měl dokázat přiměřeně rozlišit jejich dobré a špatné, resp. slabé a silné stránky.

Příprava na příští seminář (5 min.)

- Všichni – studium Pasch a kol. kap. 4.1, 4.2
- Rozšiřující texty k prezentaci na semináři:

Mareš, J. (2004). Elektronické učení a individuální styly učení. *Československá psychologie*, 48(3), 247-262.

Mareš, J. (1998). *Styly učení žáků a studentů*. Praha: Portál.